

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 606/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. decembra 2015 prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom Generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. IV/Gn 152/15/1000-9 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazom generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. IV/Gn 152/15/1000-9.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že sa trestným oznámením zo 17. novembra 2014 „*obrátila na Prezídium PZ, NAKA, Bratislava, z dôvodu podozrenia z organizovaného trestného činu, v ktorom sú podozrivé aj štátne orgány Slovenskej republiky, súdy a prokuratúra SR*“.

Podaním z 22. januára 2015 adresovaným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) sťažovateľka namietala postúpenie svojho trestného oznámenia Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Prešove s následným postúpením v časti oznamovaného skutku Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Poprade a v časti Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Prešove.

Sťažovateľka podaním z 29. januára 2015 adresovaným generálnej prokuratúre v trestnej veci, v ktorej bola oznamovateľkou, namietala zaujatosť Krajskej prokuratúry v Prešove, a to z dôvodu „*nevybavených trestných oznámení na prokurátorov Krajskej prokuratúry v Prešove, nezákonného postupu Krajskej prokuratúry v Prešove vo veci pod ČVS: ORP-380/SE-PO-2014 a nezákonného odstupovania časti skutkov z trestného oznámenia*“ zo 17. novembra 2014.

Sťažovateľka tiež uvádza, že podaniami „*zo dňa 16. 03. 2015 a 26. 03. 2015 namietala postúpenie vybavovania podaní z Generálnej prokuratúry SR na Krajskú prokuratúru v Prešove*“.

Na generálnu prokuratúru sa tiež obrátila „*sťažnosťou*“ z 18. februára 2015 „*z dôvodu, že Okresná prokuratúra v Poprade nemá právomoc dozorovať skutok z trestného oznámenia zo dňa 17. 11. 2014, lebo ide o podozrenie z organizovaného trestného činu, v ktorom sú podozrivé súdy a prokuratúra SR*“.

Napokon podaním z 25. februára 2015 sťažovateľka „*namietala zaujatosť dozorujúceho prokurátora Okresnej prokuratúry v Poprade IPn 109/15/7706*“.

Generálny prokurátor reagoval na podania sťažovateľky príkazom sp. zn. IV/Gn 152/15/1000, pričom podľa názoru sťažovateľky nerozhodol „*o námietkach voči prokurátorom Krajskej prokuratúry v Prešove vo veci pod ČVS: ORP-380/SE-PO-2014 a právne nezohľadnila nerozhodnuté trestné oznámenia prokuratúrou SR voči dvom prokurátorom Krajskej prokuratúry v Prešove z roku 2013 a 2014*“, a teda „*vydala*

rozhodnutie, ktoré odôvodnením nezodpovedá skutkovému stavu“, a preto je „právne nepreskúmateľné“.

Na základe uvedených skutočností preto sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu konštatovať porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnutý príkaz generálneho prokurátora zrušiť a vrátiť vec generálnej prokuratúre na ďalšie konanie. Sťažovateľka tiež žiada priznať *„finančné zadosťučinenie 1000,- EUR“*.

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru príkazom generálneho prokurátora č. k. IV/Gn 152/1000-9 zo 16. apríla 2015.

Vo vzťahu k napadnutému príkazu sťažovateľka namieta, že generálny prokurátor nerozhodol o jej námietkach zaujatosti voči prokurátorom Krajskej prokuratúry v Prešove a nezohľadnil trestné oznámenia podané sťažovateľkou proti dvom prokurátorom Krajskej prokuratúry v Prešove. Rozhodnutie generálneho prokurátora teda podľa sťažovateľky „nezodpovedá skutkovému stavu“ a je „právne nepreskúmateľné“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu alebo opakovaného podnetu (§ 31 a nasl. zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovie (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno samo osebe považovať skutočnosť, že prokuratúra podnetu, resp. opakovanému podnetu nevyhoví podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.).

Z príloh sťažnosti ústavný súd zistil, že v namietanom príkaze č. k. IV/Gn 152/1000-9 zo 16. apríla 2015 generálny prokurátor v zastúpení riaditeľky trestného odboru okrem iného uviedol:

„Z ustálenej judikatúry vyplýva, že pokiaľ obvinený vznáša námietku zaujatosti len všeobecne, napríklad voči všetkým sudcom určitého okresu, kraja a podobne, bez bližšej konkretizácie dôvodov, z ktorých zaujatosť vyvodzuje a žiada vec delegovať inému súdu, nie je potrebné postupovať podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku. V takýchto prípadoch sa vec predloží príslušnému spoločne nadriadenému súdu, prípadne Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorý priamo rozhodne o návrhu na delegáciu (§ 23 ods. 1 Trestného poriadku).

Podľa § 201 ods. 6 Trestného poriadku, o odňatí a prikázaní veci medzi orgánmi činnými v trestnom konaní rozhoduje príkazom s primeraným odôvodnením ich najbližšie spoločne nadriadený orgán.

S poukazom na § 40 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z., je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky príslušná preskúmať predmetný návrh [REDAKOVANÉ] na odňatie veci, na podklade oboznámenia sa s obsahom predloženého spisového materiálu Krajskej prokuratúry Prešov sp. zn. 1 Kn 94/15/7700, Okresnej prokuratúry Poprad sp. zn. 1 Pn 109/15/7706 a vyšetrovacím spisom sp. zn. ORP-21/3-VYS-PP-2015.

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa, o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený (analogicky § 40 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z.).

Na to, aby došlo k zákonnej zmene príslušnej prokuratúry na konanie v konkrétnej trestnej veci, musia existovať závažné, dôležité dôvody, ktoré musia mať výnimočný charakter. Prichádzajú do úvahy v takom prípade, ak umožnia na inej ako príslušnej prokuratúre realizovať výkon prokurátorského dozoru hospodárnejšie a rýchlejšie. Za dôležité dôvody treba považovať tiež také, ktoré zaistia nestranné a zákonné prejednanie veci a náležité zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti pri uplatnení všetkých zásad trestného konania, ktoré sa môžu lepšie uplatniť na tej prokuratúre, ktorej by vec mala byť prikázaná. V prípade zistenia takých závažných skutočností, ktoré by viedli k pochybnostiam o nezaujatosti všetkých prokurátorov príslušnej prokuratúry a v prípade následného vylúčenia týchto prokurátorov postupom podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku, by bolo o návrhu na odňatie veci potrebné rozhodnúť kladne.

Pri skúmaní, či sú v konkrétnej trestnej veci dané dôležité dôvody na delegáciu, je potrebné posúdiť všetky okolnosti predmetnej veci. Z písomných vyjadrení všetkých prokurátorov tak Krajskej prokuratúry Prešov, ako aj Okresnej prokuratúry Poprad vyplýva, že sa necítia zaujatí a u žiadneho z nich nebol zistený prípadný osobný záujem na predmetnej veci. Zároveň konštatujem, že [REDAKOVANÉ] neuviedla žiadne konkrétne relevantné skutočnosti, ktoré by podporili jej tvrdenia o zaujatosti prokurátorov Krajskej prokuratúry Prešov, ako aj prokurátorov Okresnej prokuratúry Poprad, uvádzané opakovane v písomných podaniach podávateľky.

Zo znenia zákona vyplýva, že pomer vylúčenej osoby k veci alebo k osobe, ktorej sa vec týka, musí mať konkrétnu podobu s takým zistením, aby mohol byť zrejmým dôvodom podmieňujúcim vznik pochybnosti o schopnosti takej osoby konať objektívne. Ako vyplýva z písomných vyjadrení prokurátorov, ktorí by v danej veci mohli byť poverení výkonom prokurátorského dozoru, títo nevyslovili svoju zaujatosť k veci samej ani k osobám v trestnom konaní zúčastneným.

Rozhodujúcim kritériom pre zistenie dôležitých dôvodov na odňatie veci je najmä skutočnosť, že na inej ako príslušnej prokuratúre možno lepšie zabezpečiť dodržiavanie základných zásad trestného konania vymedzených v § 2 Trestného poriadku a vylúčiť akékoľvek pochybnosti o nestrannosti všetkých prokurátorov. Je potrebné zdôrazniť, že vylúčenie prokurátorov z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci má len výnimočný charakter a musí byť odôvodnené skutočne závažnými dôvodmi. Konštatujem, že prokurátori Krajskej prokuratúry Prešov, ako aj prokurátori Okresnej prokuratúry Poprad, ktorých zaujatosť opakovane [REDAKOVANÉ] namietala, sú schopní v danom prípade nestranne konať a rozhodovať a zároveň sú na konanie o danej veci príslušní s poukazom na § 46 ods. 7 zákona č. 153/2001 Z. z.

Z vyššie uvedených dôvodov nie je možné návrhu [REDAKOVANÉ] vyhovieť.

S poukazom na uvedené, generálny prokurátor Slovenskej republiky rozhodol podľa § 201 ods. 6 písm. a) Trestného poriadku v spojení s § 40 zákona č. 153/2001 Z. z., pretože nezistil dôvody na delegáciu veci vedenej na Krajskej prokuratúre Prešov pod sp. zn. 1Kn 94/15/7700.“

Ústavný súd konštatuje, že postup generálneho prokurátora pri vybavovaní podnetov sťažovateľky nenesie prejavy svojvôle, pričom právne názory sú dostatočne odôvodnené aplikovanou právnou úpravou a zisteným skutkovým stavom.

Ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľky o tom, že generálny prokurátor nerozhodol o námietkach sťažovateľky, resp. že tieto nezohľadnil. Ako z obsahu príkazu generálneho prokurátora zo 16. apríla 2015 vyplýva, generálny prokurátor zreteľne vysvetlil dôvod neodňatia trestnej veci sťažovateľky konajúcim prokuratúram. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom generálneho prokurátora nestotožnila, ešte sama osebe nemôže znamenať porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy možno vyvodiť len povinnosť, aby sa príslušný prokurátor návrhmi sťažovateľky zaoberal podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre a Trestného poriadku.

S odvolaním sa na uvedené ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým príkazom generálneho prokurátora a namietanými porušeniami označených práv (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), a preto sťažnosť sťažovateľky odmietol pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky nespĺňala ani zákonom predpísané náležitosti (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde), keďže táto k sťažnosti nepriložila splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom a o jeho ustanovenie ústavným súdom ani nepožiadala. S ohľadom na existenciu uvedených dôvodov odmietnutia sťažnosti však ústavný súd sťažovateľku na odstránenie tohto nedostatku nevyzýval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2015